

ENTREVISTA A ANNA BALLBONA, PERIODISTA I ESCRITORA

“La novel·la recorre la perifèria. Vull demostrar que en els polígons hi passen coses”



La periodista i escriptora, Anna Ballbona, guanyadora del 5è Premi Llibres Anagrama de Novel·la. ALBERT BENZEKRY

BARCELONA, 22/01/2020 20:36 • ACTUALIZADO: 23/01/2020 12:59

QUERALT CASTILLO [@qc_Cerezuela](#) (#)

La periodista i escriptora Anna Ballbona (Montmeló, 1980) acaba de guanyar el cinquè Premi Anagrama de novel·la amb 'No soc aquí'. L'entrevistem quan tot just s'ha anunciat que li han concedit el guardó.

No soc aquí és una història sobre els llenguatges familiars, aquells automatismes dels quals bevem cada dia i que ens construeixen i ens destrueixen a parts iguals com a éssers humans. Es tracta d'una novel·la construïda a partir de la veu de la Mila i les seves circumstàncies personals concretes. Una vida que es mostra a partir d'uns llenguatges familiars apresos. "Un artefacte literari que funciona d'una manera exacta i perfecta", va destacar el jurat del premi Anagrama.

L'escenari pot ser qualsevol: un poble a mitja hora de Barcelona encaixonat entre l'autopista i els polígons industrials. "Ara que espera una criatura, la Mila intenta escatir els motius de l'estranyesa que l'ha acompanyat des de sempre, un ser-hi o no ser-hi, una certa perplexitat cap als mateixos orígens", es llegeix en el resum de la novel·la, que també toca la distància social i la necessitat d'acceptar i entendre

els llocs d'origen. A partir d'una mirada irònica, Ballbona construeix i deconstrueix una Mila en moment de revisió. L'escriptora i periodista es va donar a conèixer amb *Joyce i les gallines* (Anagrama) i també ha conreat la poesia.

D'on sorgeix 'No soc aquí'? Diu que l'acció podria succeir en el seu Montmeló natal, però això no passa. I tampoc és una autoficció.

"La qüestió de l'estranyesa i què en fem d'allò que ens han llegat ha estat una de les meves dèries"

La novel·la versa sobre l'estranyesa vers l'herència familiar; l'estranyesa d'algú cap al món d'on ve i dels mateixos orígens. El personatge principal camina amb aquesta estranyesa, que l'acompanya en tot moment. La qüestió de l'estranyesa i què en fem d'allò que ens han llegat ha estat una de les meves dèries des de sempre. La idea d'aquesta novel·la va sorgir el 2014 quan vaig fer una estada en una residència d'escriptors als Estats Units. Allà vaig poder conversar amb diferents autors, dramaturgs i traductors sobre el tema de la família; em vaig adonar que tothom feia el que podia, amb aquells llegats familiars, aquelles herències que ens queden. Cada persona les gestiona com pot. Em vaig adonar que volia i que havia d'escriure sobre aquesta qüestió i que era important confrontar el món de la Mila, un món fet de mons que grinyolen i d'unes maneres de fer molt reculades en el temps, amb altres estranyeses.

Per què diu que a la novel·la ha intentat sortir dels estereotips dels extraradis?

És important recalcar que els barris, els polígons i els pobles de *No soc aquí* no tenen nom, no estan ubicats en cap lloc en concret. Vull que el lector es fixi en allò que li estic descrivint i que no arribi a aquesta perifèria amb una idea preconcebuda. Vull demostrar que en els polígons, que n'hi ha de moltes menes, hi passen coses i que formen part de l'entramat urbà.

La Mila, la protagonista de la novel·la, és la primera universitària de la seva família. Té la voluntat d'abordar l'element de classe al llibre?

Sí, el desclassament és un element important de la novel·la, que es veu sobretot a la segona meitat del llibre, quan la Mila va a la universitat i fa un Erasmus a París. És quan ella se n'adona del desclassament i de la distància social que hi ha entre aquelles persones que venen de famílies universitàries i ella mateixa. És quan pren consciència de la distància social i com això l'ha condicionat al llarg de la seva vida. No obstant això, la Mila també intenta trobar la vàlua i la força del món d'on ve, un món modest i petit. La novel·la és un viatge per adonar-se de la força que tenen aquells orígens i de les coses bones que li han donat.

Com ho ha fet per fugir del món dels clixés, d'aquesta perifèria sovint maltractada a base d'estereotips?

El món particular de la Mila fa que no t'hi aproximis amb clixés, ja que tot el seu bagatge familiar ja escapa del clixé. A més, es recorre la perifèria a partir de la seva mirada, amb la qual cosa els espais queden naturalitzats. La Mila explica la memòria personal i íntima que guarda del polígon i d'altres espais. Això és important, perquè el lector es fa seu l'espai a través de les vivències de la protagonista.

En el llibre utilitza molt la ironia. Quina imatge transmet del món de pagès?

"La ironia pertany a una manera de mirar de la qual no sempre soc conscient. Hi ha coses que no he escrit de manera irònica però s'han interpretat com a tals"

Penso que la ironia pertany a una manera de mirar de la qual no sempre soc conscient. Hi ha coses que no he escrit de manera irònica però s'han interpretat com a tals. En el llibre faig una mirada molt poc romàntica del món de pagès perquè l'he conegut de prop. La meua protagonista ha conegut un món de pagès feréstec i sense manies; un món pragmàtic i fins i tot retrògrad. No s'idealitza, però vol fugir del lloc comú, trencar amb ell i ho he intentat fer des del respecte i el viatge de la protagonista.

Fa quatre anys va quedar finalista del Premi Anagrama i finalment aquest cop ha guanyat el guardó. Era important guanyar-lo per vostè?

Aquest premi és important, sí. Fa quatre anys, el ser finalista em va permetre publicar la meva primera novel·la. És un premi amb cinc anys i un jurat potent al darrere. Amb una casa -una editorial- que em dona molta confiança. També estic contenta que la novel·la s'hagi llegit com jo pretenia que es llegís, que això de vegades no passa.

Una part del llibre l'ha escrit a l'Acadèmia de les Bones Lletres, gràcies a la Beca Montserrat Roig. Com ha influït això en el procés de creació de la novel·la?

Ha estat fonamental poder-me tancar durant un temps a escriure, estar connectada amb allò que volia dir. En aquesta novel·la en concret, hi ha moltes qüestions de llengua, per tant necessitava tenir en tot moment tota la novel·la al cap. Això t'ho permet un tancament com aquest.